

Oponentský posudek dizertační práce

MUDr. Tomáše Šejdy:

„Endoteliální funkce a dysfunkce, možnosti detekce a vztah k vybraným rizikovým faktorům aterosklerózy“

Předložená dizertační práce se zabývá na celkem 71 stranách problematikou, která je řešena sice již delší dobu, zůstává však stále v centru zájmu výzkumu základního i klinického. Není divu, endoteliální dysfunkce je pravděpodobně jedním z prvních kroků v rozvoji aterosklerotických kardiovaskulárních onemocnění, jejichž význam jistě není třeba připomínat. Hodnocení endoteliální dysfunkce přináší nové informace jak z hlediska časně diagnostiky kardiovaskulárního onemocnění, resp. kardiovaskulárního rizika a současně poskytuje možnost studovat vliv různých rizikových faktorů na endoteliální funkci. V neposlední řadě by hodnocení endoteliální funkce mohlo přispět i při volbě co nejrationálnějších terapeutických postupů.

Všechny výše uvedené skutečnosti se autor snaží ve své práci zachytit a reflektovat. Proberme však práci systematicky.

Dizertační práce je poměrně stručná (což je třeba vysoce ocenit!), probírá celou problematiku na 71 stranách. Je rozdělena na část obecnou, úvod, který představuje zhruba třetinu textu. V této obecné části nejdříve autor popisuje základní funkce endotelu, možnosti detekce endoteliální funkce a posléze se zaměřuje na roli endoteliální funkce v aterogenezi a na možnost jejího ovlivnění. Autor jednoznačně prokazuje dobrou orientaci v dané problematice, obecnou problematiku podává přehledně a utříděně. V každém případě bych však ocenil poněkud podrobnější a kritičtější rozbor možnosti ovlivnění endoteliální dysfunkce, zejména pak „léčby“ antioxidantními vitaminy.

V další, experimentální části následuje soubor čtyř vlastních prací autora. První z nich je přehledná a shrnuje problematiku obecně. Další tři práce představují potom zajímavé řešení specifických problémů. Zejména třetí práce, která se zabývá problematikou vlivu „tukové zátěže“ na endoteliální dysfunkci je opravdu inovativní (resp. v době své publikace byla). Není jistě náhodou, že právě tato práce získala Reinišovu cenu za nejlepší publikaci, udělovanou Českou angiologickou společností. Práce, kriticky hodnotící poměrně často využívanou metodu „JFMD“ je kvalitní, a ukazuje na obtížnost hodnocení endoteliální dysfunkce. Poslední práce, zabývající se efektem fluvastatinu na endoteliální dysfunkci monitorovanou stanovením adhezivních molekul přináší očekávatelné výsledky a podobných prací byla publikována celá řada. Přesto jí považuji za cenný přínos do mozaiky studií, zabývajících se problematikou vlivu léčby na endoteliální funkci.

Autor je především klinik. Přesto je zřejmé, že si osvojil základní principy vědecké práce a že ho zajímá vědecké poznání. Jeho klinický základ stojí zřejmě i v pozadí faktu, že od publikace první práce o endoteliální dysfunkci k dnešní obhajobě uplynulo 8 let. To ale rozhodně není na překážku, i když oponent nemůže nepozorovat, že v posledních letech jakoby dizertantův zájem o studovanou problematiku poněkud ochladí. Možná ale jen nějaká publikace, která je recentně připravena do tisku, čeká na dopracování, nebo finální oponenturu a proto není

uváděna. Na druhé straně je třeba zmínit fakt, že autor v citované literatuře uvádí nejrecentnější práce, včetně ročníku publikace 2008.

V každém případě zajímavá práce dr. Šejdy splňuje kritéria kladená na dizertační práci k udělení titulu PhD.

Přesto, zejména proto, aby autor prokázal, že se o problematiku zajímá i v současnosti musím položit autorovi několik otázek.

Otázky pro autora:

Jaké jsou současné možnosti ovlivnění endoteliální dysfunkce farmakologicky?

Co si myslíte o léčbě endoteliální dysfunkce i aterosklerózy arteficiálním přidáním antioxidantních vitaminů?

Jaký je klinický význam vyšetření endoteliální dysfunkce v současnosti?

Celkově lze uzavřít, že předložená práce splňuje kritéria kladená na dizertační práci doporučuji, aby dr. Šejdovi byl udělen titul PhD.

V Praze 3.11. 2008

Prof.MUDr. Richard Češka, CSc.